

Samenvatting startnotitie

In de Startnotitie wordt beschreven hoe de Regionale Energiestrategie (RES) Flevoland tot stand komt. Nederland kent 30 RES-regio's waar Flevoland er één van is.

Achtergrond

Nederland heeft in 2015 het Klimaatakkoord van Parijs ondertekend. Daarmee heeft Nederland zich gecommiteerd aan de opdracht de CO₂ uitstoot in 2030 te halveren en de uitstoot in 2050 nagenoeg te laten verdwijnen. Dit is bekrachtigd in de Klimaatwet.

De manier waarop Nederland dat wil bereiken wordt uitgewerkt in het Klimaatakkoord. Rijk, provincies, gemeenten en het waterschappen hebben eerder afgesproken dat maatregelen voor 'Elektriciteit' en 'Gebouwde omgeving' in regio's gezamenlijk worden aangepakt. Iedere regio moet gezamenlijk gaan werken aan een RES. Van alle regio's gezamenlijk wordt verwacht dat in 2030 35TWh (Terrawattuur) aan duurzame elektriciteit wordt opgewekt. Ook wordt van de regio's een aanpak voor energiebesparing en verduurzaming van warmte verwacht.

Wat wordt verwacht van een RES regio?

Van iedere RES regio wordt verwacht dat het in een product beschrijft welke energiedoelstellingen op welke termijn bereikt worden. Daarbij is de RES een instrument om de ruimtelijke inpassing van voorstellen met maatschappelijke betrokkenheid te organiseren. Daarnaast is de RES een manier om langjarige samenwerking tussen alle regionale maatschappelijke partijen te organiseren.

Aan het RES-product wordt in Flevoland direct aan de slag gegaan. Iedere regio heeft tot een half jaar na ondertekening van het Klimaatakkoord de tijd om een concept-RES op te stellen. In dit concept moet een regio onder meer aangegeven hoeveel duurzame energie men denkt te kunnen gaan opwekken. Daarbij moet ook worden ingegaan hoe dit ruimtelijk is in te passen en in hoeverre hier draagvlak voor is.

Alle concept-RES'sen worden gewogen waarbij wordt onderzocht of de gezamenlijke plannen inderdaad 35TWh opleveren. Vervolgens zijn er 12 maanden om te komen tot een RES 1.0. Hierin wordt het concept gedetailleerder uitgewerkt. In de RES 1.0 is ook een Regionale Structuur Warmte opgenomen. Daarna worden elke twee jaar de gemaakte keuzes opnieuw gewogen en wordt er telkens een aangepast RES product opgesteld.

RES Bestuurlijk

Met de RES Flevoland worden in de regio alle bestuurlijke en maatschappelijke betrokken partijen met elkaar verbonden. De energietransitie kan pas daadwerkelijk plaatsvinden en slagen als daar maatschappelijk draagvlak voor is. Volksvertegenwoordigers uit provincies, gemeenten en waterschap worden betrokken bij het gehele proces en zijn instemmingsbevoegd voor de RES 1.0.

Uitgangssituatie Flevoland

In Flevoland wordt al veel langer gewerkt aan de energietransitie. Met de Flevolandse Energieagenda (FEA) kent de regio een netwerk waarbij betrokken partijen elkaar weten te vinden en inspireren. Dit Netwerk FEA wordt geïntegreerd in de RES Flevoland. Bij het ontwikkelen van de RES gaan we uit van onze bestaande situatie. Daarnaast hebben verschillende overheden beleid en ambities omschreven waarover nadere regionale afstemming noodzakelijk is. Tot slot hebben we als regio nog ambities en wensen die nog niet zijn vertaald in beleid. Al deze elementen zullen een plek krijgen in het RES-bod.

Regionale Energiestrategieën | Startnotitie RES Flevoland

Bij het ontwikkelen van de RES wordt voortgebouwd op wat er al is in Flevoland. In 2017 werd voor 7% van de landelijke opgave van 35TWh in 2030 in de regio Flevoland voldaan door zon, wind en bio-installaties.

Daarnaast is er een regioplan wind en een structuurvisie Zon op Land opgesteld. Als al deze plannen voor wind en zon worden uitgevoerd wordt 13,5% van de landelijke opgave gerealiseerd.

Uitgangspunten RES Flevoland

Voor de RES 1.0 bestaan de volgende uitgangspunten:

- Het bod bestaat voor het energieproducerend deel primair uit bestaand (ruimtelijk) beleid.
- De opgaven voor mobiliteit, industrie en agrarisch worden vooralsnog niet uitgewerkt tot een strategie.

Het RES-bod wordt wel in samenhang met deze deelgebieden opgesteld.

- De regio committeert zich aan het ontwikkelen van een gezamenlijke ruimtelijke ambitie voor grootschalige opwek (wind en zon).
- De potentie wordt onderzocht en wat niet mogelijk wordt geacht door de regio wordt expliciet gemaakt in RES 1.0.
- Voor de regio is betaalbaarheid belangrijk waarbij wordt gekeken naar de laagst mogelijke maatschappelijke kosten en wordt gestreefd naar woonlastenneutraliteit.

Daarnaast bestaan uitgangspunten die gelden voor alle RES-regio's:

- De meest duurzame energie is energie die niet wordt gebruikt. Besparen is daarom belangrijk.
- Het RES-traject kent een doorlooptijd tot 2030 en wordt minimaal iedere twee jaar gemonitord en geactualiseerd.
- Het is van belang als regio de bijdrage vorm te geven in samenhang met de eigen ambities.
- De bevoegdheden en rol van de Gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemeen Bestuur van het Waterschap blijft onveranderlijk. In de governance en besluitvorming van de RES Flevoland is dit geborgd.
- Er is draagvlak voor het RES-bod waarbij alle stakeholders zich bewust zijn van het landelijke proces en het Klimaatakkoord, en de ruimte die het Huis van Thorbecke biedt om tot een definitieve opgave voor een regio te komen.

In de regio Flevoland is in zowel gemeenten, waterschap en provincie nog additioneel duurzaamheidsbeleid. Hoewel dit beleid veelal gericht is op energieneutraliteit en niet op CO2 neutraliteit zal ook dit beleid belangrijke bouwstenen vormen voor de RES. De RES beoogt verder dat deze tot regionale afstemming van de verschillende beleidsdoelstellingen gaat leiden waar beleid nu soms nog onvoldoende op elkaar aansluit.

Verder zal in de RES inzichtelijk gemaakt worden welke ambities en plannen er verder in de regio leven maar die pas op langere termijn realistisch zijn. Ook hiervoor worden in de RES bouwstenen ontwikkeld. In een latere fase van het RES proces kan hiermee een bijdrage geleverd worden aan de nationale opgave voor 2030 en 2050. Flevoland doet al heel veel. Maar wil de regio op termijn bijvoorbeeld de netto-leverancier worden voor Nederland? Om inzicht te krijgen wat op termijn in Flevoland nog meer mogelijk is aan duurzame Energieopwek wordt een catalogusmodel ontwikkeld.

Participatie, borging & governance RES Flevoland

Voor de organisatie van de RES Flevoland is gekozen voor een samenwerkingsvorm waarbij wordt voortgebouwd op het bestaande FEA netwerk. De bestuurders duurzaamheid van de provincie, gemeenten en waterschap leggen de RES aan hun eigen volksvertegenwoordigers voor.

In de RES Flevoland is een belangrijke plek ingeruimd voor werk- en themagroepen. In deze groepen verenigen alle relevante Flevolands partijen zich. Men zal zich hier gaan buigen over de verdere ontwikkeling van duurzame opwek, het verduurzamen van warmte, energiebesparing en energieopslag.